

gevangen, vlucht 45 mM., en gaf Dr. de Gavere de maten 43—47 mM. op, den 18^{den} Juni j.l. heb ik een ♀ gevangen, dat slechts 28.5 mM. groot is. Het is geheel typisch, zoowel op de boven- als op de onderzijde.

Van de variëteiten van *M. aurinia* hebben alleen var. *merope* en verwanten (*alexandrina* Staud. en *asiatica* Staud.) 27—35 mM. vlucht, terwijl de type nooit kleiner wordt opgegeven dan 33 mM. Hieruit blijkt, dat het door mij gevangen exemplaar werkelijk een dwerg onder zijns gelijken is.

D. TER HAAR.

Aeschna grandis L.

In mijn aquarium kreeg ik in het afgelopen voorjaar toevallig eene larve van *Aeschna grandis*, nog slechts circa 10 mM. lang. Het dier groeide zeer voorspoedig en was in circa 2½ maand volwassen. Hoewel zij talrijke kleine libellenlarven en andere kleine waterinsecten tot gezelschap had, zag ik haar nimmer van het vangmasker gebruik maken, om deze te vangen. Zij voedde zich uitsluitend met kleine waterslakken, die zij zeer handig door middel van het vangmasker uit hare huisjes trok.

D. L. UYTENBOOGAART.

Nestbouw van *Argyroneta aquatica*.

In Maart l.l. ving ik een aantal waterspinnen, die men dan zeer gemakkelijk verzamelt door leege slakkehuisjes, die aan de oppervlakte drijven, op te visschen; in negen van de tien vond ik eene overwinterende spin. In het aquarium begonnen de wijfjes in het begin van April nesten te maken. Aangespoord door de waarnemingen van Fabre, in het laatst verschenen

deel van zijne »Souvenirs Entomologiques«, trachtte ik na te gaan, hoe de nestbouw tot stand komt, doch dit bleek zeer moeielijk nauwkeurig waar te nemen. De spinnen werkten meestal uitsluitend des nachts en dan waren waarnemingen door middel van de loupe niet mogelijk. Ik moest mij dus bepalen tot wat het bloote oog kon waarnemen. Boven water wordt de luchtbel gevangen door de uitmondungen der spinklieren zoo ver mogelijk straalsgewijze uit te spreiden en daaruit met eenige kracht eene hoeveelheid spinstof te schieten. Juist op het oogenblik, dat dit geschiedt, duikt de spin en door deze beweging worden de losse uiteinden der spindraden naar elkander toe gezogen, hechten zich onmiddellijk aaneen en omsluiten zoo de luchtbel. Als basis voor het nest worden plantendeelen gebruikt, die met spinstof zoodanig aan elkaar worden gehecht, dat de daaronder gebrachte lucht niet naar boven parelen kan. Zoo ontstaat de duikerklok en naarmate deze gevuld wordt, trekt de spin de randen der omsluitende plantendeelen nauwer naar elkaar toe. Dit geschiedt door middel van een dikken draad, die ook later nog aan het voltooide nest duidelijk waar te nemen is en dit spiraalvormig omgeeft. Ondervindt de spin bij het bouwen geene hinderpalen, dan heeft het voltooide nest den vorm van eene ellipsoïde met ééne afgeplatte pool aan de onderzijde, waar de opening is. De moeder blijft in het nest en ik zag haar dit nimmer verlaten, om op jacht te gaan. Voor het voltooien van het nest zijn 7 tot 9 dagen noodig. Daarna worden de eieren gelegd. Eén nest plaatste ik met de moeder afzonderlijk ter verdere waarneming. Na ruim veertien dagen kwamen de eieren uit; de jongen bleven echter nog geruimen tijd in het nest. Eerst in het begin van Juni begon de exodus. Ongeveer 30 spinnen verlieten het nest. Einde Juni trachtten de jonge spinnen het aquarium te verlaten en vond ik er in mijne kamer verscheidene rondloopen. Het verlaten van het water scheen haar eene behoefte te zijn, want hoe dikwijls ik de diertjes ook

weer in het aquarium terug plaatste, telkens verlieten zij het weer. Ten slotte hield ik slechts een zestal jonge spinnen over, die zeer goed gedijen.

D. L. UYTENBOOGAART.

Geotrupes hypocrita.

Geotrupes hypocrita komt ook in de duinstreek voor. Ik ontving een exemplaar uit Zandvoort met de mededeeling, dat deze dieren met goudgroene buikzijde in aantal voorkwamen onder hooistapels en dat het volk beweerde, dat zij zich in het hooi verstopten, om later het vee het bloed uit te zuigen; vandaar dat het volk daar deze mesttorren nota bene bloedzuigers noemt! Uit de opmerking, dat ook aan de andere exemplaren de goudgroene buikzijde was waargenomen, moet ik afleiden, dat in Juli speciaal de soort *hypocrita* op deze wijze te vangen moet zijn. Ik hoop nog meerdere exemplaren te krijgen.

D. L. UYTENBOOGAART.

Acarologische Aanteekeningen XIX.

Parasitus Latr. en *Pergamasus* Berl. onderscheiden zich ook als volgt: *Parasitus* ♂ heeft kleine jugulaarschilden; ♀ heeft de peritremataalschilden met de ventraalschilden vergroeid. *Pergamasus* ♂ heeft groote jugulaarschilden; ♀ heeft de peritremataalschilden met de dorsaalschilden vergroeid.

Parasitus coleoptratorum (L.); Meerssen; 1901; K. J. W. Kempers.

Parasitus fucorum (de Geer) (*bomborum* Oudem.). Op *Bombus hypnorum* L.; Bonn; VII, 1901; Oudemans. — Op *Carabus cancellatus*; Bremen; IX, 1899; J. D. Alfken. — Op *Bombus zonatus* Gz. ♀; Korfu; IV, 1903; J. D. Alfken.

Parasitus vesparum nov. sp. Zeer naverwant aan *Par. oude-*